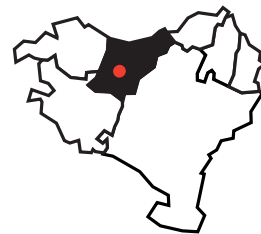


# Ihesi

Testua eta argazkiak:

GORKA AZKARATE

Euskal Herria ezagutuz:  
**Urretxu (Gipuzkoa)**



Urretxuarrek hain maite duten Santa Barbarako ermitaren lehen arrastoak XVI. mendeko idatzietan daude. Hainbat birmoldaketa jasan ditu ermitak, eta duela oso gutxi, itsatsirik dituen tabernak eta inguruko aisia-guneak ere bai. Urretxuko aterpetxe berria bisitari ororen zerbitzura dago dagoeneko.



LUISAN TELLEZ

Santa Barbara ermitaren ondoko aterpetxe berria, eraikin "kaletarra" landa eremuan.

## Irimoren magala miatzen Urretxuko Aterpetxetik abiatuta

LEHEN BEGIRATUAN kontrastea nabarmena da: ermita klasikoa batetik, eta berari itsatsirik dagoen taberna, landa eremuan kokaturik dagoen arren itxura hiritarra duen eraikin modernoa. Jateko lekua ez ezik, lotarako lekua ere bada egun, orain arte ez bezala, Urretxuko Aterpetxea ostalaritza zerbitzua.

Aterpetxe berria hainbat jardueraren gune izango da: inguruko ikastetxeetako haurrek, kultur eta aisialdi taldeek, Urretxu ezagutzera datozen bisitariak, denek izango dute aterpetxeak eskaintzen dituen zerbitzuez gozatzeko aukera. Diseinua bereziki zaindu da, ingurumena errespetatuz, material ekologiko

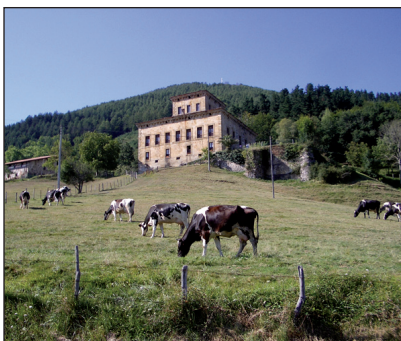
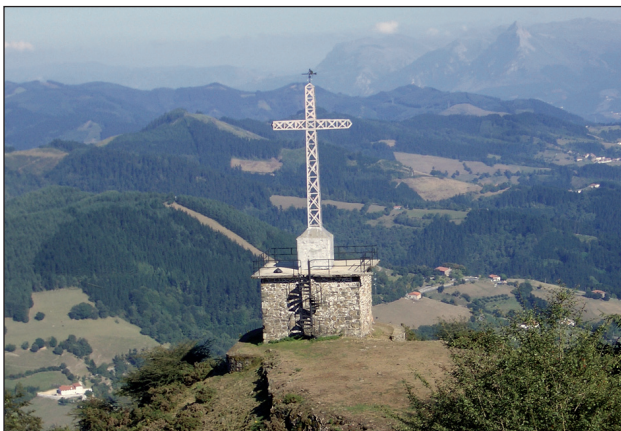
eta berriztagarriak erabiliz eta energia berriztagarrien aldeko hautua eginez. Aterpetxea ez dago herri-gunetik oso urrun, baina bai inguru ederrean, Irimoren magalean. Ekainaren 24an, urtero Santa Barbaran ospatu ohi den erromeria jendetsuan, eraikinaren distirak beste gradu bat igoko du berez bero egoten den giroa.

### Ibilaldiak Irimoren magalean

Santa Barbarako aterpetxea hainbat ibilaldi egiteko abiapuntu ezin hobea da, eta Urretxuko zein inguruko herrietako hainbat mendigoizalaren topaleku. Ibilaldirik ezagunena eta maitatuena, Santa

Barbaratik abiatu, Irimoko tontorrera igo, Trekutz edo Meakako (Antzuolako lurretan) atsedengunera jaitsi, Irimoko "zazpi puntak" zapalduz, eta ostera aterpetxera itzultzen dena da.

Aldapatsu xamarra da Irimo mendiaren igoera, baina gailurrak esker oneko ikuspegia eskaintzen du. Biderik ohikoena nabarmena da oso. Lizarriturriko iturrian geldialdia egin ostean Irimoko azkeneko aldapari ekiten dio gogoz, 850 metroko garaieran dagoen gurutze erraldoira heldu arte. Gurutzetik gailur nagusira beste 50 metro inguruko garaiera irabaztea baino ez zaigu faltako.



Goian, ezkerrean: Irimoko gurutzea “zazpi-puntak” gailurreriatik ikusirik. Eskuinean, Urretxu eta Zumarraga herrien gaineko ikuspegia Irimoko tontorretik. Atzean, Aralar hauteman daiteke. Lerro hauen ezkerrean, Ipeñarrieta jauregia.

diaren mendebaldeko isurialdean, eta baita zenbait ibilbide ez hain ezagun prestatu ere, auzolanean. Laster, ekialdeko isurialdearen txanda helduko da. Aitzakia bikaina, Irimoko biderik ezagunenak baztertu eta bere txokorik ezkutuenak bisitatzeko.

Bada bestelako ibilbiderik Aterpetxearen inguruetan; besteak beste, inguruko baserri ezagunenak lotzen dituen: Santa Barbaratik abiatu, Ipeñarrieta jauregi dotorearen aldamentetik igaro, eta Santa Kruz baserriaren amaitzen den ibilbidea. Beste aldean daude Zabaleta, Donardegi eta Erratzu, beste ibilbide batek elkar litzakeenak. Txangozalearen irudimenak agintzen du. Santa Barbaratik herri-gunera jaitsita, ezin aipatu gabe utzi Legazpi, Zumarraga-Urretxu eta Azkoitia elkartzen dituen bidegorria. Urretxu eta Azkoitia artean, garai batean Urolako trenak jarraitzen zuen bidea probestuz atondu da bidegorria. 21

kilometro inguruko ibilbidea da, gorabehera handirik gabea, baina Azkoititik Urretxurako norabidean etengabe gorantz egiten duena. Urola ibaian gora, azken batean.

### Herriko kaleetan galtzerik ere bada

Mendiko txangoez gain, ez da ikuskerik falta Urretxun: Iparragirren jaiotetxea, udaletxea, Tourseko San Martin eliza... Txango ederra osatu daiteke gune historikoan. Aipagarriak dira Urrelur mineral eta fosilen museoa eta Aikur erle museoa. Lehena kultur etxeko beheko solairuan dago, eta ehunka mineral eta fosil ditu ikusgai. Aikur erle museoa, berriz, Aterpetxe berrikerik gertu dago, eta tradizioa eta modernitatea uztartuz, erleen mundu liluragarriari buruz jakin beharreko guztiak azaltzen ditu, hainbat produktu eskuratzeko aukera eskaintzeaz gain. Bertan ekoiztutakoak, noski. ■

Irimoko gurutzetik Goierri osoa menderatzen da, Aralar eta Aizkorriko mendiguneak barne, eta gailur nagusitik, berriz, Bizkaia; Durangaldeko mendien eite zorrotza nabarmentzen da. Irimoko “zazpi puntak” mendiaren ipar-ekialdeko gailurreria jarraituz aurkituko ditugun tontortxoak dira. Bizkor iritsiko gara Meakara, eta handik, Irimoko magalean barrena, Agerre baserriaren albotik igaroz, Santa Barbarara.

Jose Luis Ugartek idatzitako *Urretxu eta Zumarragako toponimia* liburuan oinarrituz, zenbait toponimia-harri kokatu dira Irimo men-

## URRETXUKO ATERPETXEA ZAIN DUZU



Bista paregabeak: Anbototik Txindokira, Gorbeia, Udalaitez eta Aitzgorri barne. Naturak inguratutako Irimo magalean. Ipeñarrieta jauregiaren alboan.

Taberna-Jatetxea. 50 pertsonentzako logelak

aterpetxea@urretxu.net

www.urretxu.net

943 72 33 87



Urretxu

bizia eta giroa